

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 3 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3547“ PROJEKTO (toliau – Projektas)

DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta į institucijų pastabas ir pasiūlymus
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba	<p>Atsižvelgiant į išdėstytą, siūlome Projekto 1 straipsnio pirmąją pastraipą ir Projekto 1 straipsnio 2 dalį papildyti ir išdėstyti taip:</p> <p>„1. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„2. I grupė – rezervatiniai miškai. Tai yra valstybinių gamtinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose esančių gamtinių rezervatų ir rezervatinių apyubių miškai, taip pat ypatingą gamtinę vertę turinčių kitų saugomų teritorijų ar Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų miškai ar jų dalys, išskyrus genetinius draustinius ir genetinius sklypus. Ūkininkavimo tikslas – sudaryti sąlygas miškams natūraliai augti. Miško kirtimai, išskyrus Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme ir rezervatų ar saugomų teritorijų individualiuose nuostatuose numatytus atvejus, draudžiami. Rezervatiniams miškams priskiriami valstybinės reikšmės miškai arba privačios nuosavybės miškai pagal su miško savininku sudarytas apsaugos sutartis.</p> <p>2. Pakeisti 3 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„1) A – ekosistemų apsaugos miškai. Kraštovaizdžio, telmologinių, pedologinių, botaninių, zoologinių, botaninių-zoologinių draustinių miškai ar jų dalys, priešeroziniai miškai, kiti saugomų teritorijų ar Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų miškai ar jų dalys, kurie svarbūs jose nustatytoms Europos Bendrijos svarbos natūralioms buveinėms ir rūšių buveinėms išsaugoti, kiti didelės gamtinės vertės saugomų teritorijų miškai. Ūkininkavimo tikslas – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus, gerinti saugomų vertybių būklę, formuoti įvairiaamžius medynus su</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Manome, kad šiuo metu netikslinga svarstyti konkrečių miško kirtimų rūšių uždraudimo tam tikrose miškų grupėse. Šis pasiūlymas/klausimas turėtų būti svarstytinas kartu su kitomis miško kirtimų būdo pakeitimų iniciatyvomis ir kituose Miškų įstatymo pakeitimo projektuose.</p>

	<p>jiems būdinga biologine įvairove. Šios miškų grupės medynuose draudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai, o gamtinės brandos nepasiekusiuose medynuose draudžiami atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai“.</p>	
<p>Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija</p>	<p>1 pastaba. Siūlome tikslinti Projekto 1 straipsnyje siūlomą tikslinti Miškų įstatymo 3 str. 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„1. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„2. I grupė – rezervatiniai miškai. Tai yra ypatingą gamtinę vertę turinčių valstybinių gamtinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose esančių gamtinių rezervatų ir rezervatinių apyubių miškai, taip pat ypatingą gamtinę vertę turinčių kitų saugomų teritorijų miškai ar jų dalys, išskyrus genetinius draustinius ir genetinius sklypus. Ūkininkavimo tikslas – sudaryti sąlygas miškams natūraliai augti. Miško kirtimai, išskyrus Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme ir rezervatų ar saugomų teritorijų individualiuose nuostatuose numatytus atvejus, draudžiami. Rezervatiniams miškams gali būti priskiriami valstybinės reikšmės miškai arba privačios nuosavybės miškai pagal su miško savininku sudarytas apsaugos sutartis.“</p> <p>Paaiškinimas: Pirmiausiai, atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis teisėkūros reikalavimais turėtų būti nedviprasmiškai aiškūs „ypatingą gamtinę vertę“ nusakantys kriterijai, pagal kuriuos papildomai į rezervatų kategoriją siūlomi priskirti miškai būtų laikomi ypatingą gamtinę vertę turinčiais miškais, Tuo tarpu, <i>kaip tą teisingai pastebi Seimo kanceliarijos Teisės departamentas savo 2024-03-21 išvadoje Nr. XIVP-3547: <...> nei</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Manome, kad valstybiniams gamtiniais rezervatams, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose esančių gamtinių rezervatams ir rezervatinių apyubių miškams turi būti taikomi kitokie kriterijai. Valstybiniuose gamtiniuose rezervatuose, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose esančių gamtinių rezervatuose ir rezervatinių apyubių miškuose gali būti ir miško dalių nepasižyminčių ypatinga gamtine verte. Pvz., tai gali būti jauni medynai, tačiau jie yra svarbūs kaip saugomos ekosistemos dalis ir (arba) svarbūs vykdant ekosistemos stebėseną. Projektu siūloma rezervatinius miškus draustiniuose ar jų dalyse nustatyti pirmiausiai siekiant apsaugoti juose šiuo metu esančias vertybes (EB svarbos natūralias buveines, saugomų rūšių radavietes). Tokiuose miškuose būtų apribotas ūkininkavimas. Dėl šių priežasčių planuojama rezervatinius miškus nustatyti tik valstybiniuose miškuose. Todėl nebūtų galimybių su miško savininku sudaryti apsaugos sutartis.</p>

	<p>iš projekto nuostatų, nei aiškinamojo rašto nėra aišku, kokiais kriterijais vadovaujantis gamtinių ir kompleksinių draustinių bei saugomų teritorijų miškai ar jų dalys būtų laikomi ypatingą gamtinę vertę turinčiais miškais ir būtų priskiriami I miškų grupei, kurioje ūkininkavimo režimas yra pats griežčiausias. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Saugomų teritorijų įstatymą saugomos teritorijos, atsižvelgiant į jose saugomų vertybių reikšmę ir pobūdį, yra skirstomos į saugomų teritorijų tipus: rezervatai, draustiniai ir kt. Keičiamo įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 1 punkte bei 4 dalyje yra išvardintos konkrečios gamtinių ir kompleksinių draustinių rūšys, kurių miškai priskirtini IIA (ekosistemos apsaugos miškai) ir III (apsauginiai miškai) miškų grupėms. Atsižvelgiant į tai, nėra aiškus minėtų projekto nuostatų bei keičiamo įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 1 punkto bei 4 dalies nuostatų tarpusavio santykis. <...></p> <p>Taipogi svarbu pažymėti, kad rezervatiniai miškai yra išskiriami ten, kur vykdomi moksliniai natūralių miškuose vykstančių procesų stebėjimai, paliekant tokius plotus savaiminiam formavimuisi be jokio žmogaus įsikišimo ar net lankymosi (kuris galimas tik išskirtiniais atvejais ir su atsakingų specialistų priežiūra). Tad privatus savininkas jo valdą priskyrus rezervatui net negalėtų lankytis savo miške. Tad geriau yra tokias teritorijas</p> <p>Valstybei išpirkti iš savininko, jei norima steigti rezervatą.</p> <p>Todėl siūlome LR Vyriausybės dėl MĮ pakeitimų teikiamoje išvadoje konstatuoti, kad nederėtų kurti painiavos, o kaip tik reiktų teisės aktais įvardinti aiškius ypatingą gamtinę vertę turinčių miškų kriterijus, kuriais vadovaujantis tokie miškai galėtų būti priskiriami rezervatiniams miškams patikslinant LR Vyriausybės 2001 m.</p>	
--	---	--

	<p>rugsėjo 26 d. nutarimą Nr. 1171 „Dėl Miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkos aprašo ir Miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvų patvirtinimo“. Siūlome išlaikyti nuostatą, kad Valstybė turi išpirkti mišką iš savininko, jei jame norima steigti rezervatą.</p>	
	<p>„2. Pakeisti 3 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „1) A – ekosistemų apsaugos miškai. Kraštovaizdžio, telmologinių, pedologinių, botaninių, zoologinių, botaninių-zoologinių draustinių miškai ar jų dalys, priešeroziniai miškai, kiti saugomų teritorijų miškai ar jų dalys, kurie svarbūs jose nustatytoms Europos Bendrijos svarbos natūralioms buveinėms ir rūšių buveinėms išsaugoti, kiti didelės gamtinės vertės saugomų teritorijų miškai. Ūkininkavimo tikslas – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus, gerinti saugomų vertybių būklę, formuoti įvairiaamžius medynus su jiems būdinga biologine įvairove. Šios miškų grupės medynuose draudžiami plynieji pagrindiniai miško kirtimai, o gamtinės brandos nepasiekusiuose medynuose draudžiami atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai;“.</p> <p>Pakeisti 3 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip: „6. Draustinių ir kitų saugomų teritorijų miškų dalys, vadovaujantis specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, gali būti priskirtos skirtingoms miškų grupėms.“</p> <p>Paaškinimas: Siūlome LR Vyriausybės dėl MĮ pakeitimų teikiamoje išvadoje konstatuoti, kad nedera kurti painiavos, o kaip tik reiktų teisės aktais įvardinti aiškius svarbią vertą aiškia išskirtų ekosistemų apsaugai turinčių</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Dalis Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ saugomų objektų (EB svarbos natūralių buveinių ir Europos bendrijos svarbos rūšių buveinių) yra saugomose teritorijose, bet III ar IV grupės miškuose. Siekiant apsaugoti gamtos vertybes nuo neigiamo poveikio, būtina riboti ūkinę veiklą, priskirti reikiamą miškų grupę, tokiu būdu sudarant būtinausias apsaugos sąlygas EB svarbos natūralioms buveinėms ir rūšių buveinėms. Šis poreikis grindžiamas ir siekiu pašalinti 2018 m pradėtos Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūroje dėl netinkamo 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos Direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos įgyvendinimo nurodytus trūkumus (dėl vėlavimo nustatyti buveinių apsaugai svarbias teritorijas ir jų apsaugos tikslus).</p>

	<p>miškų kriterijus, kuriais vadovaujantis tokie miškai galėtų būti priskiriami 2A gr. ekosistemų apsaugos miškams patikslinant LR Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 26 d. nutarimą Nr. 1171 „Dėl Miškų priskyrimo miškų grupėms tvarkos aprašo ir Miškų priskyrimo miškų grupėms normatyvų patvirtinimo“.</p> <p>Taipogi pritariame Projekto 2 straipsnyje pateiktai išvadai, kad nepamatuotai išplėtus IIA gr.miškus į kitas saugomas teritorijas, ten esančių privačių miškų savininkams reikėtų išmokėti apie 100 mln. Eur kompensacijų už nustatytus veiklos apribojimus. Esamoje Valstybės finansinėje ir saugumo užtikrinimo situacijoje tokia papildoma finansinė našta nėra šalies biudžetui pakeliama. Todėl siūlome apsiriboti patikslinimu ūkininkavimo tikslų .</p>	
--	--	--